

Czwartek, 11 marca 2021 r.

P9_TA(2021)0085

Sytuacja we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga oraz zabójstwo włoskiego ambasadora Luki Attanasia i osób z jego otoczenia

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie sytuacji we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga oraz zabójstwa włoskiego ambasadora Luki Attanasia i osób z jego otoczenia (2021/2577(RSP))

(2021/C 474/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Demokratycznej Republiki Konga (DRK), w szczególności rezolucję z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie DRK ⁽¹⁾ oraz rezolucję z dnia 17 września 2020 r. w sprawie dr. Denisa Mukwege w Demokratycznej Republice Konga ⁽²⁾,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika Sekretarza Generalnego ONZ z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie DRK,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Ituri,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ, zwłaszcza rezolucję nr 2463 z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie przedłużenia mandatu misji stabilizacyjnej Organizacji Narodów Zjednoczonych w Demokratycznej Republice Konga (MONUSCO) do 20 grudnia 2019 r.,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2020/2033 z dnia 10 grudnia 2020 r. zmieniającą decyzję 2010/788/WPZiB w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko DRK ⁽³⁾,
- uwzględniając środki określone w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2528 z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie odnowienia embarga na broń nałożonego na DRK na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa nr 2293 (2016) do 1 lipca 2021 r. oraz przedłużenia mandatu grupy ekspertów ustanowionej na mocy rezolucji nr 1533 (2004) do 1 sierpnia 2021 r., która przedłużyła do 1 lipca 2021 r. szereg sankcji, takich jak embargo na broń dla ugrupowań zbrojnych w DRK, zakaz podróżowania osób i zamrożenie aktywów osób i podmiotów wskazanych przez Komitet ds. Sankcji,
- uwzględniając raport ONZ z sierpnia 2010 r. na temat naruszeń praw człowieka, dokumentujący najpoważniejsze naruszenia praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego popełnione na terytorium DRK w okresie od marca 1993 r. do czerwca 2003 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka i MONUSCO z dnia 6 lipca 2020 r. pt. „Naruszenia praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego popełnione przez ugrupowanie zbrojne Sojuszu Sił Demokratycznych oraz członków sił obrony i bezpieczeństwa na terytorium Beni (prowincja Kiwu Północne) oraz na terytoriach Irumu i Mambasa (prowincja Ituri) w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 stycznia 2020 r.”,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/821 z dnia 17 maja 2017 r. ustanawiające obowiązki w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw unijnych importerów cyny, tantalu i wolframu, ich rud oraz złota pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka (rozporządzenie w sprawie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami) ⁽⁴⁾,
- uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony z dnia 23 czerwca 2000 r. (umowę z Kotonu) ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 458 z 19.12.2018, s. 52.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0234.

⁽³⁾ Dz.U. L 419 z 11.12.2020, s. 30.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 130 z 19.5.2017, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

Czwartek, 11 marca 2021 r.

- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów, która została przyjęta 27 czerwca 1981 r. i weszła w życie 21 października 1986 r.,
  - uwzględniając konstytucję Demokratycznej Republiki Konga przyjętą 18 lutego 2006 r.,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
  - uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych,
  - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Luca Attanasio, ambasador Włoch w DRK, jego kierowca Mustapha Milambo i włoski żandarm Vittorio Iacovacci zostali zamordowani przez uzbrojonych sprawców podczas ataku na ich konwój 22 lutego 2021 r.; mając na uwadze, że ambasador i jego pracownicy podróżowali samochodem należącym do ONZ z Gomy, aby odwiedzić projekt szkolny Światowego Programu Żywnościowego ONZ (WFP) w Rutshuru; mając na uwadze, że trasa konwoju została wcześniej uznana za bezpieczną do podróży bez ochrony;
- B. mając na uwadze, że życie ambasadora i jego ludzi próbowali ratować strażnicy Parku Narodowego Wirunga; mając na uwadze, że strażnicy sami są nieustannie narażeni na porwania i zabójstwa ze strony grup rebeliantów; mając na uwadze, że w zamachu w styczniu 2021 r. w Nyamitwitwi zginęło sześciu strażników, a siódmy został ranny; mając na uwadze, że w kwietniu 2020 r. w zasadzce zginęło 12 strażników i pięciu cywilów;
- C. mając na uwadze, że poważna sytuacja w zakresie bezpieczeństwa we wschodniej części DRK stale się pogarsza, w szczególności na granicy między Ituri, Kiwu Południowym i Kiwu Północnym; mając na uwadze, że w regionie działa około 120 zbrojnych ugrupowań, w tym Demokratyczne Siły Wyzwolenia Rwandy, Sojusz Sił Demokratycznych i Nduma-Defence of Congo-Rénové, które walczą o dostęp do zasobów naturalnych, w tym minerałów, i kontrolę nad nimi i które są odpowiedzialne za porwania, zabójstwa, tortury i przemoc seksualną;
- D. mając na uwadze, że przemoc we wschodniej części DRK pochłonęła w 2020 r. ponad 2 000 ofiar; mając na uwadze, że od początku 2021 r. liczba aktów przemocy jeszcze wzrosła; mając na uwadze, że celem powtarzających się aktów przemocy jest ludność cywilna, najczęściej kobiety i dzieci, a w ich wyniku w okresie od 11 grudnia 2020 r. do 10 stycznia 2021 r. śmierć poniosło ponad 150 osób; mając na uwadze, że w ciągu pierwszych dwóch miesięcy 2021 r. uprowadzono ponad 100 osób, a setki osób zostało rannych; mając na uwadze, że zniszczeniu uległy infrastruktura medyczna i zasoby naturalne, a według doniesień podpalano również domy; mając na uwadze, że skutki humanitarne tej przemocy stanowią powód do zaniepokojenia; mając na uwadze, że do chwili obecnej ONZ zarejestrowała ponad 67 000 wysiedleńców;
- E. mając na uwadze, że według danych Kivu Security Tracker od 1 stycznia 2021 r. w Kiwu Północnym i Południowym odnotowano 152 zabójstwa cywilów, 61 porwań dla okupu i 34 uprowadzenia;
- F. mając na uwadze, że 12 marca 2017 r. z rąk uzbrojonych mężczyzn zginęło dwoje śledczych ONZ – Szwedka Zaida Catalán i Amerykanin Michael Sharp – a także ich tłumacz Beitu Tshintela, gdy dokumentowali oni naruszenia praw człowieka w regionie Kasai Środkowe w DRK;
- G. mając na uwadze, że DRK ma jeden z najwyższych na świecie wskaźników przesiedleń wewnętrznych; mając na uwadze, że ponad pięć milionów osób zostało wysiedlonych z powodu braku bezpieczeństwa na terytorium kraju; mając na uwadze, że wiele kobiet i dzieci żyje w niepewnych warunkach, spędza noce na zewnątrz lub w przeludnionych przestrzeniach publicznych i jest narażonych na ryzyko prześladowania, napaści lub wykorzystania seksualnego; mając na uwadze, że przesiedleńcy często nie otrzymują podstawowych usług ratujących życie i są narażeni na niedożywienie oraz choroby; mając na uwadze, że 4 lutego 2021 r. w prowincji Kiwu Północne ogłoszono wybuch epidemii Eboli;
- H. mając na uwadze, że Biuro ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej ONZ poinformowało o rosnącej liczbie uprowadzeń pracowników pomocy humanitarnej i konwojów oraz ataków na nich, co zmusza organizacje humanitarne do opóźniania dostaw pomocy i zawieszania działalności; mając na uwadze, że członkowie społeczeństwa obywatelskiego, w tym aktywiści, dziennikarze i obrońcy praw człowieka, nadal są narażeni na prześladowania, zastraszanie i ataki; mając na uwadze, że wielu z nich ryzykuje życie, broniąc wolności zrzeszania się i wolności słowa;

Czwartek, 11 marca 2021 r.

- I. mając na uwadze, że mandat MONUSCO wygasa 20 grudnia 2021 r., a reżim sankcji nałożony na DRK na mocy rezolucji ONZ nr 1533 wygasa 1 lipca 2021 r.; mając na uwadze, że liczebność żołnierzy i budżet przyznany MONUSCO wciąż ulegają zmniejszeniu;
- J. mając na uwadze, że w grudniu 2020 r. UE przedłużyła ukierunkowane sankcje wobec jedenastu urzędników DRK odpowiedzialnych za łamanie praw człowieka;
- K. mając na uwadze, że w opublikowanym w 2010 r. raporcie ONZ na temat naruszeń praw człowieka udokumentowano 617 poważnych naruszeń praw człowieka we wschodniej części DRK w latach 1993–2003; mając na uwadze, że sprawozdanie to zawierało szereg zaleceń, które w dużej mierze nie zostały wdrożone; mając na uwadze, że poważnym problemem pozostaje bezkarność;
  1. z całą stanowczością potępia zabójstwo Luki Attanasia, Moustaphy Milambo i Vittoria Iacovacciego, wyrażając najgłębsze współczucie rodzinom ofiar, rządowi Włoch i pracownikom krajowym WFP; ubolewa z powodu utraty życia i zabójstwa niewinnych cywilów;
  2. wzywa do przeprowadzenia dogłębnego, niezależnego i przejrzystego śledztwa w sprawie okoliczności tego zabójstwa; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie prezydenta Tshisekediego do wszczęcia dochodzenia i wzywa rząd DRK i przywódców prowincji do pełnej współpracy z władzami włoskimi i Organizacją Narodów Zjednoczonych;
  3. podkreśla, że podstawowym obowiązkiem rządu DRK jest zapewnienie bezpieczeństwa na swoim terytorium i ochrona ludności przy jednoczesnym poszanowaniu praworządności, praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym ochrona przed zbrodniami przeciwko ludzkości i zbrodniami wojennymi;
  4. zdecydowanie podkreśla, że władze DRK muszą zwiększyć wysiłki na rzecz położenia kresu zbrojnym atakom na ludność cywilną oraz muszą dokładnie, niezależnie, skutecznie i bezstronnie prowadzić dochodzenia w sprawie wszystkich zabójstw i pociągać winnych do odpowiedzialności w uczciwych procesach;
  5. zdecydowanie potępia poważne naruszenia praw człowieka i prawa humanitarnego, jakich dopuszczają się lokalne bojówki we wschodniej części DRK; wzywa rząd DRK do ustanowienia mechanizmu umożliwiającego osądzenie i rozliczenie osób odpowiedzialnych za naruszenia praw człowieka, które zostały udokumentowane w raporcie ONZ na temat naruszeń praw człowieka w DRK, a także za inne przestępstwa popełnione w DRK, które są uznawane za poważne na mocy prawa międzynarodowego i międzynarodowego prawa humanitarnego;
  6. wzywa prezydenta Félixę Tshisekediego do podtrzymania swojego zobowiązania do dopilnowania, by osoby odpowiedzialne za zabójstwa śledczych ONZ Zaidy Catalán i Michaela Sharpa oraz ich tłumacza Betu Tshintelego zostały pociągnięte do odpowiedzialności, a także apeluje o pełną przejrzystość dochodzenia w tej sprawie;
  7. wyraża zaniepokojenie utrzymującymi się poważnymi naruszeniami praw człowieka i łamaniem międzynarodowego prawa humanitarnego wobec ludności cywilnej we wschodniej części DRK, w tym egzekucjami pozasądowymi, przemocą seksualną i przemocą ze względu na płeć, werbowaniem i wykorzystywaniem dzieci na dużą skalę przez ugrupowania zbrojne, a także zabójstwami cywilów przez członków sił bezpieczeństwa DRK; podkreśla, że akty te mogą zostać uznane za zbrodnie wojenne na mocy prawa międzynarodowego; ubolewa nad nieustanną groźbą przemocy, jakiej doświadczają lokalni mieszkańcy, pracownicy organizacji humanitarnych i prorozwojowych, organizacje międzynarodowe, dyplomaci i obrońcy praw człowieka działający we wschodniej części DRK;
  8. jest ogromnie zaniepokojony stale wysokim poziomem bezkarności w tym kraju; zauważa, że brak rozwiązania problemu bezkarności osób dopuszczających się naruszeń praw człowieka sprzyja dalszym naruszeniom; wzywa władze DRK do szybkiego postawienia przed sądem sprawców ataku z 22 lutego 2021 r. oraz do podjęcia poważnych kroków w celu rozliczenia zbrodni okresu konfliktu;
  9. ponawia swój apel o realizację zaleceń zawartych w raporcie ONZ na temat naruszeń praw człowieka w DRK, w szczególności zalecenia dotyczącego utworzenia wyspecjalizowanych izb mieszanych w sądach DRK, aby umożliwić współpracę między organami sądowymi DRK a wspólnotą międzynarodową przy ściganiu naruszeń praw człowieka; wzywa do wzmocnienia całego krajowego wymiaru sprawiedliwości w celu ścigania przestępstw, które spowodowały poważne naruszenia praw człowieka;

Czwartek, 11 marca 2021 r.

10. potępia naruszenia praw człowieka i łamanie międzynarodowego prawa humanitarnego przez siły bezpieczeństwa i obrony; wzywa władze DRK do zdymisjonowania funkcjonariuszy sił bezpieczeństwa i innych organów wykonawczych, którzy według doniesień oponentowskich, kongijskich oraz międzynarodowych organizacji praw człowieka byli zamieszani w poważne naruszenia praw człowieka; wzywa do utworzenia formalnego mechanizmu weryfikacji w ramach szerzej zakrojonych wysiłków na rzecz reformy sektora bezpieczeństwa w celu zadbania o to, by zatrudniano najodpowiedniejszych kandydatów, a siły bezpieczeństwa działały w sposób zgodny z międzynarodowymi standardami praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym; wzywa władze do położenia kresu wszelkiemu wspieraniu ugrupowań zbrojnych przez funkcjonariuszy sił bezpieczeństwa i przywódców politycznych, a także do dopilnowania, by osoby odpowiedzialne za takie wsparcie zostały pociągnięte do odpowiedzialności w uczciwych procesach;

11. wzywa rząd DRK do przyjęcia podejścia „zero tolerancji” do kwestii współpracy przywódców politycznych, sił zbrojnych i policji z ugrupowaniami zbrojnymi;

12. wzywa władze DRK do ustanowienia w trybie pilnym skutecznego programu demobilizacji, rozbrojenia i reintegracji (DDR) oraz strategii postępowania z ugrupowaniami zbrojnymi, przewidujących długoterminowe wsparcie, tak aby uniemożliwić powrót byłym bojownikom; wzywa władze DRK do udzielenia pilnej pomocy humanitarnej setkom zdemobilizowanych bojowników stacjonujących obecnie w obozach DDR, którym brakuje żywności i którzy nie mają dostępu do odpowiedniej opieki medycznej;

13. podkreśla determinację MONUSCO do kontynuacji działań na rzecz ochrony ludności cywilnej zgodnie ze swoim mandatem oraz wsparcia krajowych wysiłków na rzecz umocnienia pokoju i stabilności w kraju; zauważa, że jej rola powinna zostać potwierdzona jasnym mandatem, w ramach którego przed ewentualnym wycofaniem się z regionu konieczne jest osiągnięcie określonych poziomów odniesienia związanych ze stanem bezpieczeństwa;

14. przypomina, że przemoc we wschodniej części DRK jest silnie związana z handlem surowcami; podkreśla, że przedsiębiorstwa, osoby fizyczne, podmioty publiczne lub podmioty związane z państwem, które przyczyniają się do popełniania takich przestępstw, muszą stanąć przed sądem; z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie w styczniu 2021 r. rozporządzenia w sprawie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami; podkreśla, że rozporządzenie to utrzymuje DRK na liście krajów dotkniętych konfliktami i krajów wysokiego ryzyka; zauważa, że największym wyzwaniem pozostaje rzemieślnicze wydobywanie złota, którego zarządzanie jest źródłem niestabilności w regionie; podkreśla pilną potrzebę dalszych działań w zakresie obowiązków dochowania należytej staranności i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa działające w strefach konfliktu;

15. podkreśla potrzebę podjęcia dalszych wysiłków w celu odcięcia od finansowania ugrupowań zbrojnych zaangażowanych w działania destabilizujące przez nielegalny handel zasobami naturalnymi, w tym złotem lub produktami pochodzącymi z dzikich zwierząt lub roślin;

16. wyraża głębokie zaniepokojenie stanem bezpieczeństwa i sytuacją humanitarną w DRK, zwłaszcza niedawnym gwałtownym wzrostem liczby przesiedleńców wewnętrznych, który nadal poważnie dotyka ludność cywilną; ponownie podkreśla swoje głębokie zaniepokojenie trwającymi działaniami wojskowymi prowadzonymi przez zagraniczne i krajowe ugrupowania zbrojne oraz przemycem zasobów naturalnych DRK; wzywa wszystkich inwestorów międzynarodowych, w tym Chiny, do pełnego przestrzegania międzynarodowych przepisów, norm i najlepszych praktyk dotyczących odpowiedzialnej działalności wydobywczej;

17. potępia zabójstwa strażników Parku Narodowego Wirunga podczas ataków przeprowadzonych w 2020 r.; nalega, aby rząd DRK rozbroił rebeliantów i przywrócił bezpieczeństwo w regionie parku;

18. z zadowoleniem przyjmuje publikację Rady Bezpieczeństwa ONZ z 14 stycznia 2021 r. zatytułowaną „Strategia ONZ na rzecz konsolidacji pokoju, zapobiegania konfliktom i rozwiązywania konfliktów w regionie Wielkich Jezior”; wzywa zaangażowane strony do kontynuowania współpracy transgranicznej, w tym za pośrednictwem Biura Specjalnego Wysłannika ONZ w Regionie Wielkich Jezior, w celu rozwiązania problemu przemocy, łamania praw człowieka i bezkarności we wschodniej części DRK;

19. wzywa rząd DRK do zapewnienia lepszego sprawowania rządów na wszystkich szczeblach administracji i społeczeństwa, w tym w odniesieniu do finansów publicznych i walki z korupcją; wzywa do wykorzystania unijnego mechanizmu sankcji do walki z korupcją; podkreśla znaczenie zorganizowania wiarygodnego procesu wyborczego w 2023 r. oraz zagwarantowania trwałego bezpieczeństwa we wschodniej części DRK;

Czwartek, 11 marca 2021 r.

20. wzywa wiceprzewodniczącego/wysokiego przedstawiciela, delegaturę UE i misję UE w DRK do zwiększenia widoczności ich wsparcia dla obrońców praw człowieka, którzy znajdują się w niebezpieczeństwie w tym kraju, za pomocą wszelkich dostępnych narzędzi (tj. politycznych, dyplomatycznych i finansowych) jako środka ochrony, aby docenić ich działania na rzecz praw człowieka oraz podkreślić ich istotną rolę w walce o stabilność i pokój w regionie oraz, w stosownych przypadkach, ułatwić wydanie im wiz nadzwyczajnych i zapewnić tymczasowe schronienie w państwach członkowskich;
  21. wzywa Unię Europejską do zwiększenia finansowania dla DRK w celu zaradzenia poważnemu niedofinansowaniu agencji ONZ współpracujących z lokalnymi władzami i społecznościami w celu ochrony ludności cywilnej;
  22. zdecydowanie podkreśla konieczność współpracy transgranicznej w regionie Wielkich Jezior Afrykańskich oraz opracowania przez kraje sąsiadujące strategii regionalnej na rzecz rozwiązania problemu przemocy i łamania praw człowieka w DRK; apeluje, by misja prowadzona w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony w regionie Wielkich Jezior Afrykańskich przyczyniła się do stabilizacji warunków bezpieczeństwa i poprawy sytuacji humanitarnej;
  23. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji Europejskiej/ wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka, Radzie Ministrów i Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE, prezydentowi, premierowi i parlamentowi Demokratycznej Republiki Konga oraz Unii Afrykańskiej i jej instytucjom.
-